

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Secțiunea A – Limba și literatura română
Etapa locală, 8 februarie 2020
Clasa a V-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.
- Punctajul total este de 100 de puncte.

Se dau fragmentele:

A.

5 Îndată ce soarele scăpătă după culme, luna, alungată de pe tărâmul celălalt, ieși în răsărit în marginea dumbrăvii. Niciodată Lizuca nu văzuse luna așa de aproape și așa de mare. O neliniște i se furișa în suflet. Spre asfințit, în fundul pădurii, clipeau încă fire de jar sub spuză¹; într-acolo se strecurau pe nesimțite cele din urmă păsărele, dându-i bună-sara. Și cu

Lizuca se simțea puțin înfricoșată.

– Ce ne facem noi, Patrocle ? Întrebă ea pe cățel. Drumul nu se mai cunoaște.

10 Prin ușoara întunecime viorie, cățelul îi atinse mâinile cu botul și o privi amical. Cu Patrocle lângă dânsa, n-avea de ce se teme. Asta o vedea foarte bine duduia Lizuca.[...] Cățelul porni înainte, adulmecând prin iarbă. Copilița băgă de seamă că de-o parte și de alta a cărării, florile își plecaseră capetele și dormeau. Într-un colț de umbră îi apărură luminiță.

– Acolo trebuie să fie o căsuță pentru noi, murmură duduia Lizuca.

15 Apropiindu-se de lumina licuriciului, cunoscă că se află lângă o scorbură de răchită bătrână. Pletele lungi ale ramurilor cădeau către ea și se clătinau alene.

– Asta-i o casă foarte bună, mormăi Patrocle.

Atunci Lizuca își ceru voie de la răchită:

– Mătușă răchită, șopti ea cu sfială, ne dai voie să intrăm în casă la mata?

20 Răchita o mângâie lin și îi dădu drumul în scorbură.

– Aicea-i foarte bine, Patrocle, grăi fetița, cuibărintu-se. Văd că este saltea și pernuța de mușchi. Mă învelesc cu paltonașul și-mi pun bereta în cap și pot dormi împăratește. Uite, este loc și pentru tine.

Cățelul intră și el în scorbură, pe fereastră, și se ghemui lângă copilă.

Lizuca începu iar a vorbi încet:

25 – Patrocle, eu cred că nu trebuie să ne temem de mama pădurii. Aici îs locuri curate...
(Mihail Sadoveanu, *Dumbrava minunată*)

B.

Se vorbește greu cu copacii. Nu prea ne pricepem să stăm la taifas.

Nu înseamnă, însă, că nu suntem în stare de lucruri uimitoare, lucruri pe care voi nu le-ați face, probabil, niciodată. Legănăm puișori pufoși de bufniță. Proptim zdravăn fortărețe fragile construite pentru copii. Facem fotosinteză³.[...]

30 Apropo, mă cheamă Roșu.

Poate ne-am cunoscut? Stejarul acela de lângă școala generală? Mare, dar nu foarte mare? Cu umbră plăcută vara, culori frumoase toamna?

Vă anunț cu mândrie că sunt un stejar-roșu american, cunoscut și sub numele de *Quercus rubra*.[...]

35 Prietenii îmi spun Roșu, iar voi îmi puteți spune tot așa. Dar de multă vreme, lumea din cartier m-a numit „copacul dorințelor”.

¹ spuză= cenușă; (aici) culoarea cenușie a norilor;

² pâcla= ceața;

³ fotosinteză= proces fiziologic prin care plantele verzi sintetizează substanțele organice din bioxid de carbon și apă cu ajutorul luminii solare absorbite de clorofilă și eliberează oxigen;

Există un motiv în spatele acestui nume, iar toată treaba a început demult, pe vremea când nu eram decât o semincioară cu aspirații mari.

E o poveste lungă.

40 În prima zi din luna mai a fiecărui an vin la mine oameni din tot orașul și mă împodobesc cu bucăți de hârtie, etichete cu șiret, fâșii de pânză, fire de lână și uneori cu ciorapi de sport. Fiecare dintre aceste ofrande⁴ reprezintă un vis, o dorință, o năzuință. Indiferent dacă sunt agățate, aruncate la întâmplare sau legate cu fundiță, toate sunt speranțe pentru ceva mai bun.[...]

45 De cele mai multe ori, oamenii sunt prietenoși când mă vizitează. Par să înțeleagă că un nod prea strâns m-ar putea împiedica să mă dezvolt așa cum am nevoie. Sunt blânzi cu frunzele mele noi și grijiulii cu rădăcinile aflate la vedere.

Așa cum probabil ați observat deja, sunt mult mai vorbăreț decât majoritatea copacilor. E o noutate și pentru mine. Încă încerc să mă obișnuiesc.

50 Cu toate acestea, m-am priceput întotdeauna să păstrez un secret. Când ești un copac al dorințelor, trebuie să fii discret.

Oamenii le spun copacilor tot felul de lucruri. Știu că noi îi ascultăm.

Nu că am avea de ales.

În plus, cu cât ascuți mai mult, cu atât înveți mai mult.

55 Bongo zice că sunt un băgăcios și bănuiesc că are dreptate. Bongo este prietena mea cea mai bună, o cioară [...]

Uneori ne contrazicem, dar așa fac toți prietenii, indiferent de specie. Am văzut în viața mea multe prietenii surprinzătoare: un ponei și o broască râioasă, un șoim cu coadă roșie și un șoarece cu picioare albe, o tufă de liliac și un fluture monarh. Toți au avut neînțelegeri

60 de-a lungul timpului.

Bongo mi se pare prea pesimistă, pentru o pasăre atât de tânără. Ea crede că eu sunt prea optimist, pentru un copac bătrân.

Este adevărat. Sunt optimist. Prefer să privesc viața în perspectivă. Bătrân cum sunt, am văzut și bune, și rele. Dar mult mai multe lucruri bune, decât rele.

(Katherine Applegate, **Copacul dorințelor**)

C.

Sâmbătă, 2 noiembrie 2019, începând cu ora 10:00, în zona pădurii Feleacu⁵, este anunțată o acțiune de împădurire, demarată de Asociația „Casele Micești”.

Asociația „Casele Micești”, „Plantează în România” și „Carmic” au demarat proiectul „Împădurim Feleacu-Casele Micești”, prin intermediul căruia și-au propus plantarea unui număr de 12.000 de puieți, de ambele părți ale Drumului Comunal 71C, care leagă localitatea Feleacu de localitatea Casele Micești.

„Sub titlul DACĂ PĂDUREA FELEACU RESPIRĂ, ȘI CLUJUL RESPIRĂ, am invitat voluntari din orașul Cluj-Napoca, dar și din comunele și orașele limitrofe⁶, să participe la acțiunea noastră de plantare, având în acest moment un număr de peste 700 de voluntari înscriși!”, transmit reprezentanții Asociației „Casele Micești”.

(<https://www.stiridecluj.ro/social/actiune-masiva-de-impadurire-la-cluj>)



⁴ ofrande= daruri;

⁵ Pădurea Feleacu se află în apropierea orașului Cluj-Napoca;

⁶ limitrofe= învecinate.



SUBIECTUL I

20 de puncte

Scrie numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Sunt despărțite corect în silabe toate cuvintele din seria:
a) *mâ-i-ni-le; hâr-ti-e; râi-oasă;*
b) *mâi-ni-le; hâr-ti-e; râ-ioa-să;*
c) *mâi-ni-le; hâr-tie; râ-ioa-să.* **2 puncte**

2. Există doar consoane și vocale în toate cuvintele din seria:
a) *viorie, construite, noutate.*
b) *viorie, ogoarelor, apropiindu-se.*
c) *sfială, trebuie, năzuință.* **2 puncte**

3. Sinonimele potrivite pentru sensul din text al cuvintelor *scăpătă, tărâmul, tainică*, din rândurile 1-6, sunt, în ordine:
a) *urcă, ținutul, moale;*
b) *scăpă, țărâmul, tăcută;*
c) *coborî, ținutul, misterioasă.* **2 puncte**

Scrie răspunsurile corecte ale cerințelor de mai jos:

4. Precizează numărul de sunete existente în fiecare dintre cuvintele: *licuriciului, ghemui.* **2 puncte**
5. Transcrie, din rândurile 9-12, un verb la timpul imperfect și unul la timpul mai mult ca perfect. **2 puncte**
6. Alcătuieste un enunț în care verbul *a avea* să fie auxiliar. **2 puncte**
7. Construiește o propoziție dezvoltată, negativă, în care să folosești verbul *a face* la modul imperativ. **2 puncte**
8. Transcrie, din textul A, un enunț asertiv și unul interogativ. **2 puncte**
9. Rescrie mesajul pe care îl adresează stejarul Roșu oamenilor, corectând toate greșelile:
Dragi prieteni, fi-ți mândrii de ceea ce reușiți să creați, chiar dacă uneori aveți și dificultăți. **2 puncte**
10. Explică legătura dintre imagine și conținutul textului C. **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

40 de puncte

Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre întrebările de mai jos:

1. Formulează două idei principale/ secundare, corespunzătoare rândurilor 1-15. **4 puncte**
2. Transcrie, din rândurile 14-20, o personificare. **4 puncte**
3. Precizează, pe baza textului B, cum își manifestă oamenii recunoștința față de copacul dorințelor. **4 puncte**
4. Scrie o trăsătură a personajului Lizuca, așa cum se desprinde din rândurile 1- 10. Ilustreaz-o cu un exemplu comentat. **6 puncte**
5. Explică, în 40-50 de cuvinte, mesajul desprins din rândurile 55-64 ale textului B. **6 puncte**
6. Prezintă, în 50-60 de cuvinte, relația dintre enunțul **DACĂ PĂDUREA FELEACU RESPIRĂ, ȘI CLUJUL RESPIRĂ** și proiectul descris în textul C. **8 puncte**
7. Explică, în 70-80 de cuvinte, folosind secvențe din textele A și B, cum se manifestă natura (plantele și animalele) față de om. **8 puncte**



SUBIECTUL al III-lea

40 de puncte

Scrie un text narativ ficțional, de 150-250 de cuvinte, în care să povestești o întâmplare, în care un prieten neobișnuit ți-a împlinit o dorință.

În elaborarea compunerii, vei avea în vedere:

- construirea unor idei creative adecvate cerinței, respectând relația dintre temă și conținut; 4 puncte
- respectarea convențiilor unui text narativ și a structurii unei compuneri narative; 8 puncte
- evidențierea trăsăturilor a două personaje; 4 puncte
- propunerea unui titlu sugestiv, corespunzător conținutului; 2 puncte
- utilizarea unui limbaj expresiv; 4 puncte
- utilizarea claselor morfologice specifice și a timpurilor verbale adecvate. 2 puncte

Vei primi 24 de puncte pentru conținutul compunerii și 16 puncte pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.